

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Ex herodes pulso antigono posit[us] e[st] in throno regni in hierusale[m].
ca. xxij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Bachabeorum. II.

accusarec̄ astātē etiā hīrcano p̄contabat hīrcanū antonī quinā rebo gerēdis essent aptis simi. Tūc̄ herodē et fratres eīl̄ alīs p̄tulisi ser. hilaratus antonī eos de p̄curatorib⁹ te m̄archas iudee declarauit. Abeūte aut̄ antonio romā pachorū rex parthorū i manu valida eufratē trāsgressus est. Ad quez descēdēs līssantas antigoni nepos. fili⁹ prolomet et alexādra vt predictus est. pollicis⁹ est tale ta mille et hīgines quingētas. vt antigenū in regnū induceret. Acceptis itaq̄ a pachoro multis milib⁹ parthorū. antigen⁹ hierlm̄ expugnabat et phaselus quidā muros. herodes domū regiā custodiebat. Sed cū intras̄er vībe antigen⁹ in dieb⁹ pentecostes etiāz in foro dimicauit est. Cū aut̄ de pace trac̄as̄ ref. antigen⁹ pachorū regem parthorū pacis arbitriū i dolo deposcebat. Egressi sunt ergo hīrcan⁹ cū phaselō et antigen⁹ ad parthorū regē p̄perātes herodes noluit cuz eis desēdere. Iuadente mariane vt nunq̄ fidel parthorū fidē adh̄lsberet. Hīrcan⁹ ḥo et phasel⁹ i litore a parthib⁹ cōprehēsī sunt. Quo accepto herodes noctu ad idumeos p̄tribules suos p̄fugit. Premisit quidē vxores et filios et vniuersam supellectilē. et ip̄e subsequens impetus subsequētiū sustinebat. Grauiores aut̄ parthib⁹ iudeos in fuga expert⁹ est. cum quibus sc̄agelimo a ciuitate stadio dimicauit sib⁹ ob incredibilē victoriā castrū munifissimū postea firmauit quod et herodis dicit. Dimissis aut̄ vxorib⁹ et liberis in oppis̄ do massada. sub custodia fratris sui iosephi i p̄etrā ciuitatez arabum perrexit. Parthi ḥo non solum antigenū restituerunt in regnum verū etiā hīrcanū et phaselum vinctos ei tradiderūt verberādos. At ille auriculas hīrcanū denib⁹ truncauit: nequando mutas̄ rebo solutus pontificatū recipiceret. Ab integr̄ ei celebrari sacra opore. Phaseli ḥovitritū p̄uentus est. Qui cū nec ferri copiā nec manū liberas haberet ad saxū fracto capite mortuus est. Cognito q̄dē q̄ herodes cuaserat ast se equanimis velle mori. q̄r̄ vltorē viuū relinqueret. De hīrcano sunt q̄ dicāt q̄ medicus ab antigeno sib⁹ missus i auriculas eīl̄ venenum p̄ medicamēto infudit. et mortu⁹ est Iosephus ḥo refert eū ad parthos missū. et diu bābitū ludibrio. Oherodes rex iudee rhōme creat⁹ est. Caplīm. XXI.

Erodes accepta

b morte fratris rhōmam p̄perauit. nec hyemis asperitate retētus ē. Circa pāphiliā fracta nauī et in rhōdo rep̄ata: ad rhōmā p̄fectus est. p̄moq̄ cām vīe exposuit antonio. Qui miratus eius casū et misertus: senatū p̄suasit vt herodē regē iudee declararent. Coronatus ḡ herodes. aucto gusto et antonio hīrcan⁹ et inde astantib⁹ in captiōliū ducus est. vbi et decretū senatū sup̄ hoc facto repositū est. Remissus est itaq̄ i iudeā herodes. duosq̄ p̄incipes cū eo. v̄entidius et sylo q̄ eū in regno collocarēt. Cū ergo v̄enissent in galilea; sylone antigen⁹ mercede corripit. et p̄terea ḥō ḡredī aduersus antigenū simulatis occasionib⁹ differebat. Cūq̄ tandem obsidissent hīcrusalē: homani. tū p̄ hyemis asperitate. tū p̄ inopia vīctus. ab obſidione descendētes. in idumea et galilea hyemabāt. Nec tū tū herodes occidus erat. sed latronū multitudinē p̄sequēs. etiā in caveris nō eos igne suffocabat. Inter quos erat ses̄nor. vīj. filioz pater. quos ip̄e occidit i hīc modū. Stās in ore speluncē singulos nomi natim euocabat. et p̄deuntē quēq̄ filioz trucidabat nouissime et vxore. tandem se p̄follum vulnere sūḡ mortuos misit.

Oherodes pulso antigeno positus est i throno regni in hīcrusalē. Caplīm. XXII.

D tempore cir

e ca athenas morabat antonī. et iā amore cleopatre tenebat. Ad quē p̄perabat herodes. sup̄ dolo silonis querelā factur⁹. Interim aut̄ et iōsippus vt ali qd̄ p̄clare faceret. p̄ēpro herodis ip̄io ḥ antigenū dimicauit et vīc⁹ decapitat⁹ est a p̄p̄io p̄ncipe militē antigenoi. Cuius truncus antigenus calcarib⁹ verberare inhumanū aggressus est. Dū at accepisset antonius dolum sylonis misit sōliū cuz herode i manu valida. Qui veniēs in iudeā occurritē sib⁹ paplū vīcis. caputq̄ eius ferore fratri suo i solaciū occisi frātris transmisit. Tandē quinq̄ mensib⁹ oblesa hīrcan⁹. cū in sexto rhōma nō irruerēt i ea z̄ nemini parcebāt: etati licet herodes rogarē vt parcerēt. Antigen⁹ quoq̄ descendēs ad pedes sōliū p̄strat⁹ est quē nō miseratus sōliū sed irridēs antigenā appellauit et in vincula coniecit. Cum aut̄ omnis

Historia libri

militum multitudo ad vlsenda sancta, et phanum
spolandum incitare, refrenabat eos herodes
acerbore sibi. Et si vicitus fuisset fore dices vi
ctoria, siq; fieri nefas esset, culpa suarum
fuisset. Inuehebaq; in solum, si vacue facta
viris et opibus cluitate solitudini se regem relin
queret. De suis aut facultatibus mercedem singu
lis sedatur, affirmavit. Cuius, pmissa cōples
set. Sos aurea corona deo dicata sublata,
victum Antigonum deducens ad Antonium reme
bat, quē Antonius securi percussit. Confirmata
tulose Herodes in regno iudee regno anno ex q
rome diadema suscepere. Inde est q̄ q̄q plures
q̄q pauciores anni regni Herodis
legunt. Traſlatum est itaq; regnum de iuda ad
alienigenam, inimicet xp̄i adiuvet. Audies Hr
canus Herodē regnante rediit in iudeam et in
pristinum statum restitutus est, excepto q
non ministrabat.

De morte marianae dolo salome.

Capl'm. XXVIII

Sicut est autem

f dissensio iter Martannē et Sa
lomā sororē herodē hec illi mere
triciū illa hunc ignobilitate obijciebat. Cōsili
silio vero soror, Herodes hircanū occidit do
lo, eo q̄ regnum sibi debet hircanū diceret. In
solatiū autē Marianas: Jonathā frēz eū cū
erit, xvij. anno q̄i p̄tificē ordīauit, et dōsidē cū
filio Antipatro ad petitionē Marianas a
hierusalē expulit, solis trib⁹ solennitatib⁹ ad
orādū ascēdere eis bīro solymā p̄mittēt. E⁹
contra saloma suggestente occidit est et Ioz
nathas, eo q̄ ad regnum videret aspirare. Cū
q̄ accusaret saloma marianum d adulterio
addidit q̄ expresse imaginē suam misserat an
tonio, vt ad amorē suū cū incitaret. Q̄y co
gnosceret herodes p̄erauit ad antoniu, ma
rianā sub custodiarī salome collocaū, cer
ta ei tradēs intersignia, sub quib⁹ si nūclatū
s̄pi fore marianē occideret. Dūq; morā face
ret herodes s̄pē, et audiret ab antonio imagi
nem illā missam a marianne, quia antonius
adeo diligebat herodē, q̄ nihil eū celarere vir
salome, q̄ sibi fuerant impata marianae reue
lauit. Reuerso autē herode vror cū in sinu ei⁹
dormiret cū lachrymis q̄ de morte eius im
sperauerat īdicauit. Exiliētq; a stratis hero
des sciscitabat a sorore, dormiuit ne vir tu⁹
cum marianne. Que ait, dormiuit. Statiq;

occidi marianē fecit et virū sororis. Verū
de morte vroris quā supra modū diligebat
adeo indoluit, vt tāq; lunaticus crebro in a
mentā vteretur. Cum autē conualuisset an
tipatrum cū matre reuocauit. Filios autem
quos d̄ marianne suscepere: alexandrum et
aristobolū rhomā misit liberalib⁹ artib⁹
erudiendos.

Q̄ Augustus addidit regno herodis mo
conūdem et iuream. Capl'm. XXIX.

Ost hec cōmī

p sum est prelū apud actū, inter
augustū et antoniu, cui nō inter
fuit herodes, missus ab antonio d̄ regē am
bum ad petitionē cleopatre vt quolibet eoz
victo ipa regnū illi⁹ obeineret. Horē enim
regnū orientaliū taz tūc moliebat vt p̄ eis ipa
regnaret. Cūq; herodē offensū antonio redi
dere moliret, nec efficere valeret, ramen hinc
chontinā terrā palmax et balsami feracē i sui
dominiū iam transtulerat. Vito ergo anto
nio cū augustus rhodū venisset, nec antoniu
victū reputaret cū supesset herodes, pericu
lis occurres herodes, d̄ posito habitu regio
in cultu priuato stetit ante cesarē et ait, Fals
or me utile fuisse antonio et fidelē qđ expus
fuisse sub actio si affuisse. Vlez nec commi
no defulsa auxilia et frumenta mītēs ei, nec mo
do deessem si misi ad q̄escēs cleopatrā oī
vestri comitē occidisset. Una ergo cū vito
victus suū coronāq; cū fortuna deposita id
te autē veni, spem salutis de virtute p̄sumis.
Ad hec cesar, Imo saluus esto, et nū regn
to certi⁹, meritus es ut plurimos regas cum
amicitiā tanta fide tūcaris. Recete fecit anto
nus, qui magis cleopatre paruit q̄ tibi. Te
ēm lucratū sumus p̄ cūpter el'amenti. Ei
perfar quoq; tibi bene facere, vt nō q̄ras an
toniu. Cū autē p̄eraret augustus in egyptū
nō solū in pl̄ijs virtus herodis enīuit, ven
ettā in deserto eunti et rediit exercitu ita pa
rauit necessaria, vt nec aqua p̄ deesset copia,
nec q̄c v̄tensiliū, ita vt miraret cesar, Hos
tuīs vero cleopatra et antonio, modicū esse
gnū herodis rhomā p̄ clamabat. Ob h̄ au
gustū cū restitueret p̄tē regnū quā cleopatra
abstulerat, p̄tradidit ei traconfidēr̄ ituram
totāq; maritimā v̄sc̄ ad pīrgū stratonis, quā
p̄ i honore augusti cesareā appellauit. Edi
ficiuit autē in ascalone domū regiam, et deinceps

